

(Time: 3 hours)

Marks: 100

N.B.: Read the following instructions carefully.

1. There are **ten questions** given in **section A and B** and printed in English and Marathi language.
2. Candidates should attempt any **five** questions out of which at least **two questions from each section.**
3. Figures to the right indicate full marks.
4. Use of **Map Stencil** is permitted.
5. Draw **sketches, diagrams and maps** wherever necessary.

Section – A

- Q.1. Describe in detail the origin and diffusion of agriculture in the world with suitable examples. 20
- Q.2. Distinguish between subsistence and commercial agriculture. 20
- Q.3. Write short note on: 20
- a. Green Revolution in India
 - b. National agricultural policies
- Q.4. Explain the role of WTO in agricultural trade practices with suitable examples. 20
- Q.5. What is sustainable agriculture? Explain the importance of sustainable agriculture. 20

Section – B

- Q.6. Explain the disaster management cycle with suitable diagram. 20
- Q.7. Write short note on: 20
- a. Distribution of drought prone area in India
 - b. Effects of floods
- Q.8. What are the causes and effects of Earthquake? Discuss about preparedness for Earthquake disaster in India. 20
- Q.9. Discuss in detail about the different types of man-made disaster. 20
- Q.10. Explain the causes and effects of air accidents. 20

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

खालील सूचना काळजीपूर्वक वाचा.

१. विभाग अ आणि ब मध्ये एकूण दहा प्रश्न इंग्रजी व मराठी भाषेत दिलेले आहेत.
२. प्रत्येक विभागातील कमीत कमी दोन व एकूण पाच प्रश्न सोडवा.
३. प्रत्येक प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
४. नकाशा टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
५. आवश्यक तेथे आराखडे, आकृत्या व नकाशे काढा.

विभाग अ

- प्र.१ जगातील शेतीचा उगम व प्रसारण सुयोग्य उदाहरणांसह सविस्तर वर्णन करा. २०
- प्र.२ उदरनिर्वाहक आणि व्यापारी शेती यामधील फरक सांगा. २०
- प्र.३ टिपा लिहा. २०
- अ) भारतातील हरित क्रांती
- ब) राष्ट्रीय शेतीविषयक धोरणे
- प्र.४ शेतीच्या व्यापारातील जागतिक व्यापारी संघटनेची (WTO) भूमिका योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा. २०
- प्र.५ शाश्वत शेती म्हणजे काय? शाश्वत शेतीचे महत्व सांगा. २०

विभाग ब

- प्र.६ आपत्ती व्यवस्थापनाचे चक्र योग्य आकृतीसह स्पष्ट करा. २०
- प्र.७ टिपा लिहा. २०
- अ) भारतातील दुष्काळप्रवण क्षेत्राचे वितरण
- ब) पूरांचे परिणाम
- प्र.८ भूकंपाची कारणे व परिणाम कोणते? भारतातील भूकंप आपत्तीसाठीच्या सज्जतेची चर्चा करा. २०
- प्र.९ निरनिराळ्या प्रकाराच्या मानव निर्मित आपत्तींची सविस्तर चर्चा करा. २०
- प्र.१० विमान अपघाताची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा. २०
